

M.A. Semester - 1 (CBCS) Examination

Oct/Nov. -2018

VEDANTASASTRA(Elective-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકો સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો.

(૧૪)

- (1) શબ્દસ્પર્શાદયો વેદ્યા વૈચિત્ર્યાજાગરે પૃથક્।
તતો વિભક્તા તત્સંત્વદૈકરૂપ્યાન્ન ભિદ્યતે॥
- (2) દ્વિધા વિધાય ચૈકૈકં ચતુર્યા પ્રથમં પુનઃ।
સ્વસ્વેતર્દ્વિત્રીયા શૈયોજનાત્પશ્ચ તે॥
- (3) બુદ્ધિર્કર્મેન્દ્રિયપ્રાણપચ્ચકૈર્મનસા ધિયા।
શરીરં સપ્તદશભિઃ શુક્ષ્મં તલ્લિઙ્ગમુચ્યતે॥
- (4) અંવયવ્યતિરેકાભ્યાં પચ્ચકોશવિવેકતઃ।
સ્વાત્માનં તત ઉદ્ધૃત્ય પરં બ્રહ્મ પ્રપદ્યતે॥

પ્રશ્ન-૨ નીચેના ગદ્યખંડોમાંથી કોઈપણ બેનો આવશ્યક ટિપ્પણ સાથે અનુવાદ કરો.

(૧૪)

- (1) દેહાત્મપ્રત્યયો યદ્વત્ પ્રમાણત્વેન કલ્પિતઃ। લૌકિકં તદ્વદેવેદં પ્રમાણં ત્વાડાત્મનિશ્ચયાત્॥
બ્રહ્મસાક્ષાત્કારપર્યનતમિત્યર્થઃ। લૌકિકમિતિ ઘટાદિજ્ઞાનમ્ ઇતિ અર્થઃ।
તાનિ ચ પ્રમાણાનિ ષટ્, પ્રત્યક્ષાનુમાનોપમાનાગમાર્થાયનુપલબ્ધિ ભેદાત્।
- (2) તથા હિ ત્રિવિધં ચૈતન્યં પ્રમાતૃચૈતન્ય, પ્રમાણ-ચૈતન્ય વિષય-ચૈતન્યં ચેતિ।
તત્ર ઘટાદ્યવચ્છિન્ન ચૈતન્ય વિષયચૈતન્યમ્ અન્તઃકરણવૃત્ત્યયચ્છિન્ન ચૈતન્ય પ્રમાણ ચૈતન્યમ્,
અન્તઃકરણવિચ્છિન્ન ચૈતન્ય પ્રમાતૃચૈતન્યમ્।
- (3) અત એવેન્દ્રિય સન્નિકૃષ્ટતયા જપા કુસુમગત લૌહિત્યસ્ય સ્ફટિકે ભાનસમ્ભવાત ન સ્ફટિકે
અનિર્વચનીય લૌહિત્યપ્યોત્પન્તિઃ નન્વેવં યત્રજપાકુસુમં દ્રવ્યાન્તર વ્યવધાનાદસન્તિ કૃષ્ટં તત્ર લૌહિત્ય
પ્રતીત્યા પ્રતિભાસિક લૌહિત્યં સ્વીક્રિયતાભિતિ ચેન્ન દ્રષ્ટવાત્।
- (4) પરિણામો નામ ઉપાદાનસમાનક કાર્યાપતિઃ। વિવર્તો નામ ઉપાદાનવિષમસત્તાક કાર્યાપતિઃ।
પ્રાતિભાષિકરજતં ચાવિદ્યાપ્રેક્ષયા પરિણામઃ ચૈતન્યાપેક્ષયા વિવર્ત ઇતિ ચોપ્યતે।
અવિદ્યાપરિણામરૂપં ચ તદ્રજતમ – વિદ્યાધિષ્ઠાને દ્વિતમવચ્છિન્નચૈતન્યે વર્તતે। અસ્મન્મતે સર્વસ્યાપિ
કાર્યસ્થ સ્વોપાદાનાવિદ્યાધિષ્ઠાનાશ્રિતત્વ નિયમાત્।

પ્રશ્ન-૩ શ્રી ધર્મરાજાદધ્વરેન્દુનું વેદાંતશાસ્ત્રમાં પ્રદાન થયો.

(૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન-૩ અદ્વૈતવેદાન્તઃ ની પરમ્પરા અંગે સવિસ્તાર નોંધ લખો.

પ્રશ્ન-૪ વેદાન્ત શબ્દની વ્યાખ્યા આપી, 'વિશિષ્ટાદ્વૈત' વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો.

(૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ 'દ્વૈતાદ્વૈતવાદ' સવિસ્તાર સમજાવો.

પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો:

(૧૪)

- (1) તત્ત્વવિવેકે પ્રકૃતિનિરૂપણમ્।
- (2) જાગ્રત – સ્વપન – સુષુપ્તિઅવસ્થા।
- (3) પંચદશીતત્ત્વવિવેકે – શૂક્ષ્મશરીરમ્।
- (4) પ્રત્યક્ષપ્રમાણ નિરૂપણમ્।